

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti

Številka:060-15-7/2021/5
Ljubljana, 28. 6. 2021

Predlog

Z A P I S N I K

47. seje Interesne skupine negospodarskih dejavnosti sredo, 9. 6. 2021, osebno v sobi 209/II ali na daljavo prek aplikacije CISCO WEBEX MEETINGS.

Seja se je začela ob 11. uri in zaključila ob 12.15.

PRISOTNI:

- vodja interesne skupine: dr. Branka Kalenić Ramšak
- člani interesne skupine: dr. Matjaž Gams, Tone Hrovat, Danijel Kastelic, Janoš Kern in mag. Peter Požun.

Sejo je sklicala vodja Interesne skupine negospodarskih dejavnosti dr. Branka Kalenić Ramšak.

Dnevni red (ZA 6, 0 PROTI):

1. Potrditev zapisnikov 45. in 46. redne seje Interesne skupine negospodarskih dejavnosti

2. Priprava na 41. sejo Državnega sveta

3. Razno

Ad 1)

Interesna skupina je brez pripomb potrdila (6 ZA, 0 PROTI) zapisnik 45. Izredne seje.

Interesna skupina je brez pripomb potrdila (6 ZA, 0 PROTI) zapisnik 46. seje.

Ad 2)

Interesna skupina je obravnavala naslednje točke dnevnega reda 41. seje Državnega sveta:

Potrditev zapisnikov 40. seje Državnega sveta Republike Slovenije (1. točka)

Interesna skupina k predlogu zapisnika 40. seje Državnega sveta Republike Slovenije *ni imela pripomb*.

Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov (2. točka)

Interesna skupina se je seznanila s/z:

- pobudo državnega svetnika dr. Matjaža Gamsa za izkaz posebnega spoštovanja in krepitev pozitivne javne podobe vseh žrtev, vojnih invalidov in ostalih aktivno udeleženih oseb pri zaščiti domovine v vojni za Slovenijo 1991;
- vprašanjem državnega svetnika Davorina Terčona glede implementacije Direktive (EU) 2019/883 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o pristaniških sprejemnih zmogljivostih za oddajo odpadkov z ladij, spremembi Direktive 2010/65/EU in razveljavitvi Direktive 2000/59/ES v pravni red Republike Slovenije;
- pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti glede gradnje Centra znanosti kot demonstracijskega objekta;
- vprašnji in pobudo državnega svetnika Tomaža Horvata glede razvoja in razvejenosti mreže polnilnih postaj za električna vozila in vozila na vodik;
- pobudo državnega svetnika dr. Matjaža Gamsa glede podpore Izjavi Slovenske akademije znanosti in umetnosti o spravi ob tridesetletnici samostojne slovenske države.

Interesna skupina k predlogom sklepov Državnega sveta k zgoraj navedenim pobudam in vprašanjem *ni imela pripomb*.

Predlog Sklepa o imenovanju predstavnika Državnega sveta v delegaciji za plenarna zasedanja Konference o prihodnosti Evrope (3. točka)

Interesna skupina se je seznanila s predlogom sklepa pristojne Mandatno-imunitetne komisije, ki za predstavnika Državnega sveta v delegaciji za plenarna zasedanja Konference o prihodnosti Evrope predlaga državnega svetnika Bojana Kekca. Ob tem je vodja interesne skupine dr. Kalenič Ramšakova opozorila, da mora izbrani predstavnik sodelovati na vseh konferencah, kar je po njenem lahko problematično, saj nima zamenjave (predstavniki DZ v delegaciji so trije, predstavnik DS je le eden).

Interesna skupina k predlaganemu sklepu pristojne komisije *ni imela pripomb*.

Predstavitev Evropskega organa za delo in njegovih nalog (4. točka)

Interesna skupina se je seznanila s točko dnevnega reda. Ob tem je vodja interesne skupine dr. Kalenič Ramšakova posebej opozorila vse člane, da naj ob morebitnem sodelovanju na kateremkoli dogodku ob predsedovanju Slovenije Svetu EU uporabljajo slovenski jezik, saj se bo slednji le z javno rabo lahko uveljavil tudi kot politični jezik.

Predlog Mnenja k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-F) – druga obravnava, EPA 1569-VIII (5. točka)

Interesna skupina se je seznanila s Poročilom Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

Ker del predloga mnenja Državnega sveta predstavlja predlog amandmaja kvalificiranim predlagateljem amandmajev, da v zakonodajno proceduro predložijo amandma k 21. členu predloga zakona v zvezi z višino kazni za nepravilno parkiranje na mestih za invalide, katerega predlagatelj je bil v osnovi državni svetnik Danijel Kastelic, ga je vodja interesne skupine dr. Kalenić Ramšakova pozvala k besedi. Državni svetnik Kastelic je pojasnil, da je Vlada že sprejela predlog amandmaja, ki viša kazen za nepravilno parkiranje na mestih za invalide, tako da ta po novem znaša 120 evrov. Ob tem je poudaril, da je treba veliko več poudarka kot do zdaj dati preventivi in ozaveščanju ljudi.

Predlog zakona o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 7. 1999 do 16. 11. 2011 – zakonodajna iniciativa (6. točka)

Interesna skupina se je seznanila s pobudo državnega svetnika Mitje Gorenščka in Poročilom Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Interesna skupina je izrazila podporo zakonodajni iniciativi.

Predlog Sklepa k zaključkom posveta Pogoji, ki jim mora biti zadoščeno za pravičen prehod iz premoga v Šaleški dolini (7. točka)

Interesna skupina se je seznanila s Predlogom sklepa k zaključkom posveta, ki je pripravljen na podlagi Poročila Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Kot je poudaril član interesne skupine Janoš Kern, ki se je kot član Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj udeležil seje, gre za velik interes vseh, da se na »mehak« način preide s premogovniške panoge na ostala gospodarska področja, ki bodo tamkajšnjemu prebivalstvu prav tako zagotavljala dostojno preživetje.

Ad 3)

Vodja interesne skupine dr. Kalenić Ramšakova je podala naslednje informacije s seje Kolegija Državnega sveta:

- posveti: pripravljaj naj bi se posvet skupaj s ŠENT, o čemer je dala besedo članu interesne skupine Danijelu Kastelicu, ki je opozoril na zapleteno in dolgotrajno proceduro odobritve posveta. Z njim se je strinjal tudi član interesne skupine dr. Matjaž Gams, ki je ponovno opozoril na možnost, da naj se posveti organizirajo v sklopu seje pristojne komisije ali interesne skupine. Po razpravi je interesna skupina oblikovala naslednji **SKLEP:**
Še junija vodja interesne skupine dr. Branka Kalenić Ramšak skliče sejo interesne skupine, na kateri bo dr. Matjaž Gams pripravil posvet o postcovidnem času. Seja bo potekala videokonferenčno.¹
- razstave: vodja interesne skupine dr. Kalenić Ramšakova je opozorila na razstave, ki se v prihodnje pripravljajo v preddverju dvorane Državnega sveta.

¹ Na podlagi sklepa sprejetega na 10. izredni seji Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, 14. 6. 2021, je bila sprejeta odločitev, da se namesto organizacije posveta opravi razprava o tematiki na skupni seji Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter Interesne skupine negospodarskih dejavnosti. Zaradi predvidene odsotnosti članov interesne skupine, je bil na 39. seji Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, 17. 6. 2021 sprejet sklep, da se tematika obravnava 28. 6. 2021 zgolj v okviru komisije.

- podelitev plaket nazaslužnejšim prostovoljcem: 17. 6. 2021 bo v dvorani Državnega sveta (s poletno zamudo zaradi epidemije) podelitev plaket najzaslužnejšim prostovoljcem za leto 2020.
- pokrajinska zakonodaja: predstavniki Državnega sveta naj bi do zdaj opravili že več kot 40 srečanj s člani občinskih svetov različnih slovenskih občin in jim predstavili pokrajinsko zakonodajo.

* * *

Član interesne skupine mag. Peter Požun je na ostale člane interesne skupine prenesel poziv Študentske organizacije Slovenije, ki se je nanj obrnila v zvezi z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (ZTuj-2F), ki ga je Državni zbor sprejel 30. 3. 2021. Zakon med drugim vsebuje tudi spremembo 33. in 44. člena ZTuj, ki tujim študentom omogoča študij v Sloveniji samo pod pogojem, da ti razpolagajo z določeno količino finančnih sredstev na študijsko leto.

Po opravljeni razpravi so člani interesne skupine soglasno (6 ZA, 0 PROTI) sprejeli sklep, da Državnemu svetu predlagajo, da na Vlado Republike Slovenije naslovi naslednjo

p o b u d o:

Vlada Republike Slovenije naj poda uradno tolmačenje 33. in 44. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo) glede položaja tujih študentov v Republiki Sloveniji.

Obrazložitev:

Državni zbor Republike Slovenije je na 67. izredni seji 30. 3. 2021 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (v nadaljnjem besedilu: ZTuj-2F), ki mu ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije. S sprejetim zakonom se je v slovenski pravni red implementiralo Direktivo (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušek (au pair) - t. i. direktiva o raziskovalcih in študentih.

Z novelo ZTuj-2F sta bila med drugim spremenjena 33. in 44. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo in 95/21 – popr.; nadaljnjem besedilu ZTuj), ki glede izkazovanja zagotovljenih sredstev za preživljanje določata, s katerimi sredstvi lahko tujec izkazuje pogoj o zagotovljenih sredstvih za preživljanje. Med ta sredstva sodijo sredstva, ki si jih tujec zagotavlja sam z delom, s pravicami iz dela ali zavarovanja, razen povračila stroškov v zvezi z delom, z dohodki iz premoženja, z dohodki iz kapitala in iz drugih virov ali s pomočjo tistih, ki so ga dolžni preživljati, s štipendijo ali s sredstvi na računu, odprtem pri banki ali hranilnici v Republiki Sloveniji ali v tujini, pri čemer se pri tujcih, ki prihajajo v Republiko Slovenijo zaradi študija, poleg navedenih sredstev dodatno upoštevajo tudi sredstva, ki jih prejme izobraževalna organizacija in nameni tujcu - tako imenovane dotacije.

Kljub temu, da je pogoj izpolnjevanja zadostnih sredstev za preživljanje za pridobitev dovoljenja za prebivanje iz razloga študija moral tujec izpolnjevati že pred uveljavitvijo novele ZTuj-2F, pa je novela prinesla bistveno spremembo glede izkazovanja sredstev za tiste tuje študente, za katere obstaja zakonska dolžnost preživljanja s strani staršev oziroma njihovih zakonitih zastopnikov. Novela je namreč ukinila možnost, da študent zadostna sredstva za preživljanje lahko izkazuje s pisno izjavo staršev, ki so ga po pravu države, katere državljan je, dolžni preživljati. To pomeni, da lahko študent, za katerega obstaja zakonska dolžnost preživljanja s strani staršev, ki se presoja po pravu države, katere državljan tujec je, zadostna sredstva izkazuje s sredstvi, ki jih starša oziroma njegova zakonita zastopnika prejmeta bodisi iz naslova dela, pravic iz dela ali zavarovanja, dohodkov iz premoženja, dohodkov iz kapitala in iz drugih virov bodisi s sredstvi na računu, odprtem pri banki ali hranilnici. Višina sredstev, ki jih mora imeti na računu bodoči študent, ki želi pridobiti dovoljenje za prebivanje znaša slabih 5.000 EUR za enoletno prebivanje (mesečno najmanj v višini osnovnega zneska minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji, ki od 1. 8. 2019 znaša 402,18 EUR).

V praksi je zaslediti različne interpretacije navedenih določb ZTuj, na eni strani se določbe tolmači na način, da mora imeti tuj študent oziroma njegovi starši ali skrbniki že ob njegovem vpisu zajamčen celoten znesek za njegovo preživljanje v tujini, in na drugi strani, da za jamstvo zahtevane višine sredstev izkažejo, da bodo na podlagi rednega priliva sredstev lahko zagotovili njegovo preživljanje v Republiki Sloveniji. Na podlagi prvega tolmačenja bi lahko prišlo do izjemno škodljivih posledic na področju visokega šolstva, saj fakultete opozarjajo, da večina tujih študentov v Slovenijo prihaja iz držav bivše Jugoslavije, kjer je gmotno stanje pogosto preslabo, da bi lahko starši že ob začetku študijskega leta izkazali, da imajo dovolj sredstev za preživljanje študenta za časa trajanja njegovega celotnega študija v Sloveniji. V študijskem letu 2019/2020 jih je med študenti s stalnih prebivališčem v tujini 19,3% prihajalo iz Bosne in Hercegovine, 18,8% iz Severne Makedonije in 15,38% iz Srbije. Največ izgub bo nova ureditev prinesla visokemu šolstvu, kjer si prizadevajo v Slovenijo na študij privabiti uspešne študente iz tujine, ki so se po dosedanjih izkušnjah izkazali za izjemno prizadevne in kooperativne tudi pri učenju slovenskega jezika in usvajanju slovenske kulture in navad. Mednarodna odprtost slovenskega visokega šolstva je namreč pomemben in nujen element kakovosti visokega šolstva in njegove mednarodne prepoznavnosti. Prav tako ni nikjer zaslediti, da bi bili tuji študenti v Sloveniji bolj odvisni od socialnih transferjev kot slovenski. Tuji študenti so upravičeni do subvencionirane prehrane, prevozov in bivanja ter imajo možnost opravljanja študentskega dela, vendar je tovrstne prihodke nemogoče napovedati vnaprej. Ne nazadnje tudi iz besedila Direktive ne izhaja, da mora študent s celotnim zneskom razpolagati že ob vpisu, ampak nasprotno določa, če lahko državljani tretjih držav dokažejo, da v celotnem obdobju bivanja v zadevni državi članici prejemajo zadostna sredstva, ki izhajajo iz različnih naslovov, bi države članice morale taka sredstva upoštevati pri ocenjevanju, ali ima prosilec na razpolago zadostna sredstva.

S prenosom direktive v slovenski pravni red naj bi Slovenija sledila ciljem EU, s katerimi EU želi postati privlačnejša za državljane tretjih držav, ki želijo izvajati raziskovalno delo v EU, ter za njihove družinske člane. S sprejetim zakonom naj bi se prav tako sledilo izboljšanju in poenostavitvi pogojev za vstop in prebivanje študentov, ki prihajajo v Slovenijo z namenom izobraževanja, vendar se bo ob napačnemu tolmačenju spremenjenih določb ZTuj doseglo prav nasprotni učinek.

Na podlagi navedenega in zlasti ker se s strani različnih izobraževalnih ustanov in študentskih organizacij spremenjeni določbi ZTuj tolmači na različne načine, se na Vlado Republike Slovenije naslavlja pobuda, da poda uradno tolmačenje spremenjenih določb 33. in 44. člena ZTuj glede položaja tujih študentov v Republiki Sloveniji.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Tone Hrovat.

* * *

Interesna skupina je poleg tega sprejela še dodaten sklep (6 ZA, 0 PROTI), da se istočasno z vložitvijo pobude Državnemu svetu začne oblikovati tudi zakonodajna iniciativa, ki bi spremenila sporno določbo Zakona o tujcih, na podlagi katere mora tuj študent, ko želi pridobiti dovoljenje za prebivanje, že ob vložitvi vloge izkazati, da ima zagotovljena celotna sredstva za letošnje preživljanje v Republiki Sloveniji.

Neža Dular
sekretarka interesne skupine

dr. Branka Kalenić Ramšak
vodja interesne skupine